Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Fjerde Afdeling)

20. maj 2021*

»Præjudiciel forelæggelse – statsstøtte – landbrugssektoren – slagtning af dyr, der er ramt af smitsomme sygdomme – godtgørelse til opdrætterne – anmeldelses- og *stand still*-forpligtelser – artikel 108, stk. 3, TEUF – begreberne »eksisterende støtte« og »ny støtte« – forordning (EF) nr. 659/1999 – fritagelse gennem kategorier af støtte – forordning (EU) nr. 702/2014 – de minimis-støtte – forordning (EU) nr. 1408/2013«

I sag C-128/19,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Corte suprema di cassazione (kassationsdomstol, Italien) ved afgørelse af 14. november 2018, indgået til Domstolen den 18. februar 2019, i sagen

Azienda Sanitaria Provinciale di Catania

mod

Assessorato della Salute della Regione Siciliana,

procesdeltager:

AU,

har

DOMSTOLEN (Fjerde Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, M. Vilaras, og dommerne N. Piçarra (refererende dommer), D. Šváby, S. Rodin og K. Jürimäe,

generaladvokat: E. Tanchev,

justitssekretær: A. Calot Escobar,

på grundlag af den skriftlige forhandling,

efter at der er afgivet indlæg af:

– Azienda Sanitaria Provinciale di Catania ved avvocato A. Ravì,

– den italienske regering ved G. Palmieri, som befuldmægtiget, bistået af avvocato dello Stato P. Garofoli,

* Processprog: italiensk.

– Europa-Kommissionen ved C. Georgieva og D. Recchia, som befuldmægtigede,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 17. december 2020,

afsagt følgende

Dom

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 107 TEUF og 108 TEUF.

2 Denne anmodning er blevet indgivet i forbindelse med en tvist mellem Azienda Sanitaria Provinciale di Catania (den lokale sundhedsmyndighed i provinsen Catania, Italien) (herefter »ASPC«) og Assessorato della Salute della Regione Siciliana (sundhedskontoret for regionen Sicilien, Italien) vedrørende en påstand om, at førstnævnte tilpligtes at betale en godtgørelse til AU, der er en avler, som var blevet nødt til at slagte dyr, der var ramt af smitsomme sygdomme.

Retsforskrifter

EU-retten

Forordning (EF) nr. 659/1999

3 Følgende fremgår af artikel 1, litra b), nr. ii), og artikel 1, litra c), i Rådets forordning (EF) nr. 659/1999 af 22. marts 1999 om fastlæggelse af regler for anvendelsen af [artikel 108 TEUF] (EFT 1999, L 83, s. 1):

»I denne forordning forstås ved:

[…]

b) »eksisterende støtte«:

[…]

ii) godkendt støtte, dvs. støtteordninger og individuel støtte, som er godkendt af Kommissionen eller Rådet

[…]

c) »ny støtte« enhver støtte, dvs. støtteordninger og individuel støtte, som ikke er eksisterende støtte, herunder ændringer i eksisterende støtte«.

Forordning (EF) nr. 794/2004

4 Artikel 4 i Kommissionens forordning (EF) nr. 794/2004 af 21. april 2004 om gennemførelse af forordning nr. 659/1999 (EUT 2004, L 140, s. 1) med overskriften »Forenklet anmeldelsesprocedure for visse ændringer i eksisterende støtteordninger« har følgende ordlyd:

»1. I relation til artikel 1, litra c), i forordning [nr. 659/1999], er en ændring i eksisterende støtte enhver ændring, der ikke er af rent formel eller administrativ art, der ikke kan påvirke vurderingen af støtteforanstaltningens forenelighed med [det indre marked]. Imidlertid betragtes en stigning i det oprindelige budget for en eksisterende støtteordning på op til 20% ikke som en ændring i eksisterende støtte.

2. Følgende ændringer i eksisterende støtte anmeldes på den forenklede anmeldelsesformular, der er fastsat i bilag II:

a) forøgelser af budgettet for en godkendt støtteordning på over 20%

b) forlængelser af en eksisterende godkendt støtteordning med indtil seks år, med eller uden en forøgelse af budgettet

[…]«

Forordning (EU) nr. 1408/2013

5 Artikel 3, stk. 1 og 2, i Kommissionens forordning (EU) nr. 1408/2013 af 18. december 2013 om anvendelse af artikel 107 og 108 [TEUF] på de minimis-støtte i landbrugssektoren (EUT 2013, L 352, s. 9) lyder således:

»1. Støtteforanstaltninger, der opfylder betingelserne i denne forordning, anses for ikke at opfylde alle kriterierne i […] artikel 107, stk. 1, [TEUF] og er derfor fritaget fra underretningspligten i […] artikel 108, stk. 3, [TEUF].

2. Den samlede de minimis-støtte ydet af en medlemsstat til en enkelt virksomhed må ikke overstige 15 000 EUR over en periode på tre regnskabsår.«

6 Denne forordnings artikel 7 med overskriften »Overgangsbestemmelser« bestemmer i stk. 1:

»Denne forordning finder anvendelse på støtte, der er ydet inden dens ikrafttræden, hvis støtten opfylder alle betingelserne i denne forordning. Støtte, der ikke opfylder disse betingelser, vil blive vurderet af Kommissionen i henhold til de relevante rammebestemmelser, retningslinjer og meddelelser.«

Forordning (EU) nr. 702/2014

7 Kommissionens forordning (EU) nr. 702/2014 af 25. juni 2014 om forenelighed med det indre marked efter artikel 107 og 108 [TEUF] af visse kategorier af støtte i landbrugs- og skovbrugssektoren og i landdistrikter (EUT 2014, L 193, s. 1), der trådte i kraft den 1. juli 2014, indeholder følgende definitioner i artikel 2, nr. 12) og 29):

»12) »individuel støtte«:

[…]
b) støtte ydet til individuelle støttemodtagere på grundlag af en støtteordning

[…]

29) »dato for støttens tildeling«: den dato, hvor støttemodtageren gives ret til at modtage støtten i henhold til de gældende nationale retsregler.«

8 Forordningens artikel 3 med overskriften »Betingelser for fritagelse« lyder således:

»Støtteordninger, individuel støtte, der ydes inden for rammerne af sådanne ordninger, og ad hoc-støtte er forenelige med det indre marked efter […] artikel 107, stk. 2 eller 3, [TEUF] og fritaget for anmeldelsespligten i artikel 108, stk. 3 [TEUF], når støtten opfylder alle betingelserne i denne forordnings kapitel I samt de specifikke betingelser for de relevante støttekategorier i kapitel III.«

9 Hvad angår de betingelser, der er fastsat i kapitel I i forordning nr. 702/2014, fastsætter denne forordnings artikel 4 tærskler udtrykt i bruttosubventionsækvivalenter, hvorover denne forordning ikke finder anvendelse på individuel støtte, mens nævnte forordnings artikel 5 og 6 betinger anvendelsen af denne forordning af betingelserne om henholdsvis gennemsigtighed og støttens tilskyndelsesvirkning. Samme forordnings artikel 9 og 10 vedrører henholdsvis offentliggørelse og information samt undgåelse af dobbelt offentliggørelse.

10 Hvad angår de i kapitel III i forordning nr. 702/2014 fastsatte betingelser bestemmer forordningens artikel 26, stk. 1 og 6:

»1. Støtte ydet til [små og mellemstore virksomheder (SMV)], der er aktive inden for primær landbrugsproduktion, til dækning af omkostninger til forebyggelse, bekæmpelse og udryddelse af dyresygdomme eller skadedyrangreb og støtte ydet til disse producenter som kompensation for tab forårsaget af dyresygdomme eller skadedyrangreb er forenelig med det indre marked efter […] artikel 107, stk. 3, litra c), [TEUF] og fritaget for anmeldelsespligten i […] artikel 108, stk. 3, [TEUF] hvis den opfylder betingelserne i denne artikels stk. 2-13 samt kapitel I.

[…]

6. Støtteordningerne skal være indført senest tre år efter, at de omkostninger eller det tab, som dyresygdommen eller skadedyrangrebet har forårsaget, opstod.

Støtten skal være udbetalt senest fire år efter denne dato.«

11 Artikel 51 i forordning nr. 702/2014 med overskriften »Overgangsbestemmelser« fastsætter i stk. 1, at denne forordning »finder anvendelse på individuel støtte, der er ydet inden denne forordnings ikrafttrædelse, når den individuelle støtte opfylder alle betingelserne i denne forordning, med undtagelse af artikel 9 og 10«.

Italiensk ret

Regionallov nr. 12/1989

12 Artikel 1 i Legge Regione Sicilia n. 12 – Interventi per favorire il risanamento e il reintegro degli allevamenti zootecnici colpiti dalla tubercolosi, dalla brucellosi e da altre malattie infettive e diffusive e contributi alle associazioni degli allevatori (Siciliens regionallov nr. 12 om fastsættelse af foranstaltninger til fremme af sanering og genoprettelse af husdyrbrug ramt af tuberkulose, brucellose

og andre infektionssygdomme, der har spredt sig, samt bidrag til avlssammenslutninger) af 5. juni 1989 (*Gazzetta ufficiale della Regione Sicilia* nr. 28, af 7.6.1989) (herefter »regionallov nr. 12/1989«) har følgende ordlyd:

»1. Ved sanering af kvægbedrifter, der er ramt af tuberkulose, brucellose og leukose, og af fåre- og gedebedrifter, der er ramt af brucellose, i henhold til [legge 9 giugno 1964, n. 615 (lov nr. 615 af 9.6.1964)], [leggi 23 gennaio 1968, n. 33 e n. 34 (lov nr. 33 og 34 af 23.1.1968)], med senere ændringer og tilføjelser, ydes der godtgørelse til ejere af kvæg, der er slagtet og/eller aflivet på grund af tuberkulose, brucellose og leukose, og til ejere af får og geder, der er slagtet og/eller aflivet på grund af brucellose, ud over den godtgørelse, der ydes efter de gældende nationale bestemmelser, i det omfang, der fremgår af tabellen i bilaget til denne lov.

2. Assessore regionale per la sanità [(det regionale sundhedskontor)] er forpligtet til årligt ved dekret at tilpasse størrelsen af den supplerende godtgørelse, der er fastsat i regionallov nr. 12/1989 […], i et omfang svarende til den årlige forhøjelse af de beløb, som staten har ydet på dette område inden for de i denne fastsatte lovbudgetbevillinger.

[…]

4. Med samme formål som nævnt i de foregående stykker og for at lette gennemførelsen af saneringsforanstaltninger på kvægbedrifter betales et honorar på 2 000 italienske lire (ITL) [(ca. 1,03 EUR)] ud over det, der er fastsat i de gældende nationale bestemmelser, til de praktiserende dyrlæger, der er bemyndiget til at gennemføre de i ministerielt dekret af 1. juni 1968 og af 3. juni 1968 omhandlede foranstaltninger for hvert kontrolleret stykke kvæg. Under alle omstændigheder må den samlede godtgørelse ikke overstige 3 000 ITL [(ca. 1,55 EUR)].

5. I forbindelse med denne artikel godkendes udgifter på 7 000 mio. ITL [(ca. 3 615 000 EUR)] for indeværende regnskabsår og 6 000 mio. ITL [(ca. 3 099 000 EUR)] for hvert af regnskabsårene 1990 og 1991.«

Regionallov nr. 40/1997

13 Artikel 11 i Legge Regione Sicilia n. 40 – Variazioni al bilancio della Regione ed al bilancio dell'Azienda delle foreste demaniali della regione siciliana per l'anno finanziario 1997 – Assestamento. Modifica dell'articolo 49 della legge regionale 7 agosto 1997, n. 30 (Siciliens regionallov nr. 40 om ændring af det regionale budget og budgettet for Siciliens regionale agentur for offentlige skove for regnskabsåret 1997 – ændring af artikel 49 i regionallov nr. 30 af 7.8.1997) af 7. november 1997 (*Gazzetta ufficiale della Regione Sicilia* nr. 62, af 12.11.1997) (herefter »regionallov nr. 40/1997«) har følgende ordlyd:

»I forbindelse med forfølgelsen af de mål, der er fastsat i artikel 1 i regionallov nr. 12/1989, med senere ændringer og tilføjelser, godkendes udgifter på 16 mia. ITL [(ca. 8 263 310 EUR)] til betaling af de beløb, som Siciliens lokale sundhedsmyndigheder skylder ejere af dyr, der er slagtet, fordi de blev ramt af tuberkulose, brucellose, leukose og andre smitsomme sygdomme i årene 1993- 1997, samt for betaling af honorarer til de praktiserende dyrlæger, der deltog i saneringsaktiviteter i de pågældende år.«

Regionallov nr. 22/1999

14 Artikel 7 i Legge Regione Sicilia n. 22 – Interventi per il settore agricolo (Siciliens regionallov nr. 22 om hasteindgreb i landbrugssektoren) af 28. september 1999 (*Gazzetta ufficiale della Regione Sicilia* nr. 47 af 1.10.1999) (herefter »regionallov nr. 22/1999«) godkendte »for regnskabsåret 1999 udgifter på 20 mia. ITL [(ca. 10 329 138 EUR)] til de formål, der er fastsat i artikel 11 i Siciliens regionallov nr. 40/1997«.

Regionallov nr. 19/2005

15 Artikel 25, stk. 16 i Legge Regione Sicilia n. 19 – Misure finanziarie urgenti e variazioni al bilancio della Regione per l'esercizio finanziario 2005. Disposizioni varie (Siciliens regionallov nr. 19 om fastsættelse af finansielle hasteforanstaltninger og om ændring af regionens budget for regnskabsåret 2005. Diverse bestemmelser) af 22. december 2005 (*Gazzetta ufficiale della Regione Sicilia* nr. 56 af 23.12.2005, herefter »regionallov nr. 19/2005«) har følgende ordlyd:

»Ved forfølgelsen af de formål, der er fastsat i artikel 1 i [regionallov nr. 12/1989], i henhold til og i overensstemmelse med artikel 134 i Siciliens regionallov nr. 32 af 23. december 2000, godkendes udgifter på 20 mio. EUR til dækning af de beløb, som Siciliens lokale sundhedsmyndigheder skal betale til ejere af dyr, der blev slagtet, fordi de var ramt af smitsomme sygdomme i perioden 2000-2006, samt til betaling af honorarer til de praktiserende dyrlæger, der deltog i saneringsaktiviteterne i den pågældende periode. Med henblik på dette stykke udgør det tildelte beløb for regnskabsåret 2005 10 mio. EUR (den foreløbige grundenhed (UPB) 10.3.1.3.2, kapitel 417702). For de efterfølgende regnskabsår træffes der foranstaltninger i henhold til artikel 3, stk. 2, litra i), i regionallov nr. 10 af 27. april 1999, som ændret.«

Tvisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

16 AU anlagde søgsmål ved Tribunale di Catania (retten i Catania, Italien) med påstand om, at ASPC tilpligtes at betale kvægavleren et beløb på 11 930,08 EUR i henhold til den godtgørelse, der er fastsat i artikel 1 i Siciliens regionallov nr. 12/1989. Denne godtgørelse finansieres i overensstemmelse med artikel 25, stk. 16, i regionallov nr. 19/2005 for avlere, der var tvunget til at slagte dyr ramt af smitsomme sygdomme (herefter »den i hovedsagen omhandlede godtgørelse«). Ved kendelse nr. 81/08 tog denne ret begæringen til følge.

17 ASPC nedlagde imidlertid påstand om og opnåede ophævelse af denne kendelse ved dom afsagt af den samme ret.

18 Ved dom af 24. juli 2013 tog Corte d'appello di Catania (appeldomstolen i Catania, Italien) den af AU iværksatte appel til følge og omgjorde denne dom.

19 Corte d'appello di Catania (appeldomstolen i Catania) forkastede ASPC's argument, hvorefter den foranstaltning, der er fastsat i artikel 25, stk. 16, i regionallov nr. 19/2005 (herefter »foranstaltningen af 2005«), udgør statsstøtte, som ikke kunne gennemføres, før Kommissionen havde erklæret den forenelig med det indre marked.

20 Corte d'appello di Catania (appeldomstolen i Catania) bemærkede, at Kommissionen allerede ved beslutning af 11. december 2002 om statsstøtte NN 37/98 (tidligere N 808/97) og NN 138/02 – Italien (Sicilien) – støtte som følge af epizootiske sygdomme: artikel 11 i regionallov nr. 40/1997 »ændringer af regionens balance og det statslige skovagenturs balance for regnskabsåret 1997 – ændring af artikel 49 i regionallov nr. 30/1997« (støtte NN 37/98) og artikel 7 i regionallov nr. 22/1999 »hasteindgreb for landbrugssektoren« (støtte N 138/02) (C(2002) 4786) (herefter »beslutningen af

2002«) havde godkendt bestemmelserne i de regionale love, som indtil 1997 havde finansieret den i hovedsagen omhandlede godtgørelse, dvs. artikel 11 i regionallov nr. 40/1997 og artikel 7 i regionallov nr. 22/1999 (herefter »foranstaltningerne af 1997 og 1999«), som statsstøtte, der er forenelig med det indre marked. Corte d'appello di Catania (appeldomstolen i Catania), fandt, at Kommissionens konstatering i beslutningen af 2002 af, at foranstaltningerne af 1997 og 1999 var forenelige med det indre marked, også omfattede foranstaltningen af 2005, som ligeledes finansierede denne godtgørelse.

21 Den forelæggende ret, dvs. Corte suprema di cassazione (kassationsdomstol, Italien), for hvilken ASPC iværksatte appel til prøvelse af dommen afsagt af Corte d'appello di Catania (appeldomstolen i Catania), er i tvivl om, hvorvidt foranstaltningen af 2005 udgør statsstøtte som omhandlet i artikel 107, stk. 1, TEUF, og i bekræftende fald, om denne foranstaltning er forenelig med artikel 107 TEUF og 108 TEUF.

22 På denne baggrund har Corte suprema di cassazione (kassationsdomstol) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Udgør bestemmelsen i artikel 25, stk. 16, i [regionallov nr. 19/2005] – dvs. »for at forfølge formålene i artikel 1 i [regionallov nr. 12/1989], i overensstemmelse med bestemmelserne i artikel 134 i regionallov nr. 32 af 23. december 2000, godkendes en udgift på [20 mio.] EUR til dækning af de beløb, som Siciliens lokale sundhedsmyndigheder skal betale til ejerne af de dyr, der blev slagtet, fordi de blev ramt af infektionssygdomme, der spredte sig i perioden mellem 2000 og 2006, samt til dækning med hensyn til samme år af honorarer til de praktiserende dyrlæger, der deltog i saneringsaktiviteterne. For at forfølge formålene i dette stykke godkendes for regnskabsåret 2005 en udgift på [10 mio.] EUR (prognosebaseenhed 10.3.1.3.2, kapitel 417702). Med hensyn til de efterfølgende regnskabsår anvendes artikel 3, stk. 2, litra i), i […] regionallov nr. 10 af 27. april 1999 med senere ændringer og tilføjelser« – i lyset af [artikel 107 TEUF og 108 TEUF] samt »EF-rammebestemmelser for statsstøtte i landbrugssektoren« [(EFT 2000, C 28, s. 2)], statsstøtte, som fordrejer eller truer med at fordreje konkurrencevilkårene ved at begunstige visse virksomheder eller visse produktioner?

2) Selv om bestemmelsen i artikel 25, stk. 16, i [regionallov nr. 19/2005] i princippet kan udgøre statsstøtte, der fordrejer eller truer med at fordreje konkurrencevilkårene ved at begunstige visse virksomheder eller visse produktioner, kan den da imidlertid være forenelig med artikel [107 TEUF og 108 TEUF], hvis der tages højde for de omstændigheder, som foranledigede [Kommissionen] til ved [beslutningen af 2002] at konkludere, at bestemmelser med lignende indhold i artikel 11 i regionallov nr. 40/1997 og artikel 7 i [regionallov nr. 22/1999] var forenelige med [artikel 107 TEUF og 108 TEUF], såfremt betingelserne i »EF-rammebestemmelser for statsstøtte i landbrugssektoren« var opfyldt?«

Retsforhandlingerne for Domstolen

23 På grund af de risici, der er forbundet med coronaviruspandemien, blev det retsmøde, der var planlagt til den 30. april 2020, aflyst.

24 I stedet blev de spørgsmål til mundtlig besvarelse, der var blevet stillet parterne forud for retsmødet, ved afgørelse af 6. april 2020 ændret til spørgsmål til skriftlig besvarelse rettet til de berørte, der er omfattet af artikel 23 i statutten for Den Europæiske Unions Domstol. I øvrigt er Den Italienske Republik som led i foranstaltningerne med henblik på sagens tilrettelæggelse i henhold til artikel 62, stk. 1, i Domstolens procesreglement blevet opfordret til at besvare supplerende spørgsmål.

25 ASPC, den italienske regering og Kommissionen har besvaret disse spørgsmål inden for de af Domstolen fastsatte frister.

Om de præjudicielle spørgsmål

Det andet spørgsmål

26 For så vidt angår det andet spørgsmål, som skal behandles først, har Kommissionen i sine skriftlige bemærkninger anført, at vurderingen af støtteforanstaltningernes forenelighed med det indre marked henhører under Kommissionens enekompetence, der er underlagt Unionens retsinstansers efterprøvelse, og er af den opfattelse, at dette spørgsmål, som vedrører foreneligheden af foranstaltningen af 2005 med artikel 107, stk. 2 og 3, TEUF, derfor skal afvises.

27 Det skal i denne forbindelse bemærkes, at den forelæggende ret i det nævnte spørgsmål ligeledes har henvist til beslutningen af 2002, hvorved Kommissionen havde godkendt foranstaltninger, der kunne sidestilles med foranstaltningen af 2005. Den forelæggende ret har endvidere selv fastslået, at det ikke tilkommer den nationale ret at træffe afgørelse om den i hovedsagen omhandlede godtgørelses forenelighed med det indre marked.

28 De nationale retter har imidlertid til opgave – indtil Kommissionen har truffet endelig afgørelse – at sikre borgernes rettigheder i tilfælde, hvor de statslige myndigheder eventuelt tilsidesætter forpligtelserne i artikel 108, stk. 3, TEUF. En sådan tilsidesættelse – når den påberåbes af borgerne og fastslås af de nationale retter – skal foranledige myndighederne til at drage samtlige konsekvenser heraf i overensstemmelse med deres nationale retssystem, uden at de dog ved deres afgørelser tager stilling til, om støtteforanstaltningerne er forenelige med det indre marked, idet Kommissionen er enekompetent på dette område under forbehold af Domstolens prøvelsesret (dom af 2.5.2019, A-Fonds, C-598/17, EU:C:2019:352, præmis 46). I denne sammenhæng kan den nationale ret i medfør af artikel 267 TEUF anmode Domstolen om de elementer vedrørende fortolkningen af EU-retten, som den nævnte ret har brug for med henblik på at afgøre den tvist, der verserer for den.

29 Med det andet spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 108, stk. 3, TEUF skal fortolkes således, at en foranstaltning, der er indført af en medlemsstat, og som for en periode, der strækker sig over flere år, og som beløber sig til et beløb på 20 mio. EUR, har til formål at finansiere dels en godtgørelse til de opdrættere, der var tvunget til at slagte dyr, der var ramt af smitsomme sygdomme, dels betaling af honorarer til de praktiserende dyrlæger, der deltog i saneringsaktiviteterne, skal være underlagt den i denne bestemmelse fastsatte forudgående kontrolprocedure, herunder i det tilfælde, hvor Kommissionen havde godkendt tilsvarende foranstaltninger.

30 Det skal indledningsvis bemærkes, at der i henhold til artikel 108 EF gælder forskellige fremgangsmåder alt efter, om der er tale om eksisterende statsstøtte eller ny støtte. Mens artikel 108, stk. 1, TEUF tillader, at eksisterende støtte løbende kan gennemføres, for så vidt som Kommissionen ikke har fastslået dens uforenelighed med det indre marked, pålægger artikel 108, stk. 3, TEUF, at Kommissionen i god tid underrettes om enhver påtænkt indførelse eller ændring af eksisterende støtteforanstaltninger, og de må ikke gennemføres, før undersøgelsesproceduren har ført til en endelig afgørelse (jf. i denne retning dom af 20.9.2018, Carrefour Hypermarchés m.fl., C-510/16, EU:C:2018:751, præmis 25 og den deri nævnte retspraksis).

31 Det skal derfor undersøges, om den i hovedsagen omhandlede foranstaltning kan kvalificeres som »eksisterende støtte«.

32 I henhold til artikel 1, litra b), nr. ii), i forordning nr. 659/1999 omfatter begrebet »eksisterende støtte« »godkendt støtte, dvs. støtteordninger og individuel støtte, som er godkendt af Kommissionen eller Rådet«, mens »ny støtte« ifølge denne forordnings artikel 1, litra c), udgør »enhver støtte, dvs. støtteordninger og individuel støtte, som ikke er eksisterende støtte, herunder ændringer i eksisterende støtte«.

33 I øvrigt bestemmer artikel 4, stk. 1, første punktum, i forordning nr. 794/2004, at »[i] relation til artikel 1, litra c), i forordning [nr. 659/1999] er en ændring i eksisterende støtte enhver ændring, der ikke er af rent formel eller administrativ art, der ikke kan påvirke vurderingen af støtteforanstaltningens forenelighed med [det indre marked]«.

34 Det er i det foreliggende tilfælde ubestridt, at foranstaltningerne af 1997 og 1999, som havde til formål at finansiere den i hovedsagen omhandlede godtgørelse, og som med henblik herpå godkendte henholdsvis 16 mia. ITL (ca. 8 263 310 EUR) og 20 mia. ITL (ca. 10 329 138 EUR) i perioden 1993-1997, blev godkendt af Kommissionen i beslutningen af 2002. Disse foranstaltninger udgør derfor, således som generaladvokaten har anført i punkt 48 i forslaget til afgørelse, en godkendt støtteordning og dermed »eksisterende støtte« som omhandlet i artikel 1, litra b), nr. ii), i forordning nr. 659/1999.

35 For så vidt angår foranstaltningen af 2005 bemærkes, at selv om dens formål er sammenfaldende med formålet med foranstaltningerne af 1997 og 1999, nemlig omfinansieringen af den i artikel 1 i regionallov nr. 12/1989 fastsatte godtgørelse, fastsætter den, således som generaladvokaten har anført i punkt 53 i forslaget til afgørelse, både en forhøjelse på 20 mio. EUR af det budget, som var afsat til den støtteordning, som Kommissionen havde godkendt i beslutningen af 2002, og en forlængelse af perioden for omfinansiering af godtgørelsen mellem 2000 og 2006.

36 Sådanne ændringer i den godkendte støtteordning kan imidlertid ikke anses for at være af rent formel eller administrativ art som omhandlet i artikel 4, stk. 1, første punktum, i forordning nr. 794/2004. De udgør tværtimod en ændring af eksisterende støtte som omhandlet i artikel 1, litra c), i forordning nr. 659/1999.

37 Det følger nemlig af Domstolens praksis, at en forlængelse af anvendelsesperioden for en støtteordning, som tidligere er blevet godkendt, alene eller i sammenhæng med en forhøjelse af det budget, som er afsat til denne ordning, skaber en ny støtte, der kan adskilles fra den ordning, som er blevet godkendt (jf. i denne retning dom af 20.5.2010, Todaro Nunziatina & C., C-138/09, EU:C:2010:291, præmis 46 og 47, af 4.12.2013, Kommissionen mod Rådet, C-111/10, EU:C:2013:785, præmis 58, af 4.12.2013, Kommissionen mod Rådet, C-121/10, EU:C:2013:784, præmis 59, og af 26.10.2016, DEI og Kommissionen mod Alouminion tis Ellados, C-590/14 P, EU:C:2016:797, præmis 50, 58 og 59).

38 På samme måde opregner artikel 4, stk. 2, litra b), i forordning nr. 794/2004 »forlængelser af en eksisterende godkendt støtteordning med indtil seks år, med eller uden en forøgelse af budgettet« blandt de ændringer i eksisterende støtte, som principielt skal anmeldes til Kommissionen på den forenklede anmeldelsesformular.

39 Under disse omstændigheder skal en foranstaltning, der både fastsætter en forlængelse fra 2000 til 2006 af en godkendt støtteordning og en forhøjelse på 20 mio. EUR af det budget, som var afsat til denne ordning, betragtes som indførelse af en »ny støtte« som omhandlet i artikel 1, litra c), i forordning nr. 659/1999.

40 En medlemsstat, der har til hensigt at indføre en sådan støtte, er derfor principielt forpligtet til at overholde forpligtelsen til på forhånd at anmelde foranstaltningen til Kommissionen og til ikke at gennemføre den, før den procedure, som denne støtte er genstand for, har ført til en endelig afgørelse, således som det er fastsat i artikel 108, stk. 3, TEUF.

41 Det skal imidlertid undersøges, om foranstaltningen af 2005, således som den italienske regering har gjort gældende i sit skriftlige indlæg, kan fritages for anmeldelsespligten i henhold til artikel 3 og 26 i forordning nr. 702/2014.

42 Forordning nr. 702/2014, som blev vedtaget i henhold til artikel 108, stk. 4, TEUF, fastsætter i artikel 3, at uanset den generelle anmeldelsespligt for enhver foranstaltning vedrørende indførelse eller ændring af en »ny støtte« som omhandlet i artikel 108, stk. 3, TEUF, som udgør et af de grundlæggende elementer i kontrollen med statsstøtte, kan en medlemsstat påberåbe sig en fritagelse for denne pligt i henhold til forordningen, hvis den støtteforanstaltning, som den har vedtaget, eller det påtænkte støtteprojekt opfylder de deri fastsatte betingelser. Disse betingelser skal som en undtagelse til den nævnte generelle forpligtelse fortolkes strengt. Omvendt er statsstøtte, der ikke er omfattet af forordning nr. 702/2014, fortsat underlagt den i artikel 108, stk. 3, TEUF fastsatte anmeldelsespligt og pligt til ikke at gennemføre den (jf. i denne retning analogt dom af 5.3.2019, Eesti Pagar, C-349/17, EU:C:2019:172, præmis 59, 60 og 86 og den deri nævnte retspraksis).

43 Hvad for det første angår spørgsmålet om anvendelsen ratione temporis af forordning nr. 702/2014 på tvisten i hovedsagen fastsætter denne forordnings artikel 51, stk. 1, om overgangsbestemmelser, at denne forordning finder anvendelse på individuel støtte, der er ydet inden denne forordnings ikrafttrædelse, når den individuelle støtte opfylder alle betingelserne i denne forordning, med undtagelse af artikel 9 og 10.

44 I henhold til artikel 2, nr. 12), litra b), i forordning nr. 702/2014 forstås ved begrebet »individuel støtte« som omhandlet i denne forordning navnlig støtte ydet til individuelle støttemodtagere på grundlag af en støtteordning bl.a. tildelinger af støtte til individuelle støttemodtagere på grundlag af en støtteordning. Desuden defineres »dato for støttens tildeling« i den nævnte forordnings artikel 2, nr. 29), som den dato, hvor støttemodtageren gives ret til at modtage støtten i henhold til de gældende nationale retsregler.

45 Selv om forordning nr. 702/2014 ikke definerer begrebet »ydet«, der er omhandlet i denne forordnings artikel 51, stk. 1, fremgår det af Domstolens praksis, at støtte, der ydes ved hjælp af statsmidler, skal anses for at være ydet på det tidspunkt, hvor støttemodtageren har opnået ret til at modtage støtten i henhold til den gældende nationale lovgivning, hvorfor den faktiske overførsel af de pågældende midler ikke er afgørende (jf. i denne retning dom af 21.3.2013, Magdeburger Mühlenwerke, C-129/12, EU:C:2013:200, præmis 40, og af 19.12.2019, Arriva Italia m.fl., C-385/18, EU:C:2019:1121, præmis 36).

46 Det følger heraf, at en »individuel støtte« som omhandlet i artikel 2, nr. 12), i forordning nr. 702/2014, der blev ydet før den 1. juli 2014 på grundlag af en støtteordning som foranstaltningen af 2005, er omfattet af det tidsmæssige anvendelsesområde for denne forordning.

47 Hvad for det andet angår de betingelser, der ifølge forordning nr. 702/2014 skal være opfyldt for at opnå en fritagelse fra den generelle anmeldelsespligt, fremgår det af denne forordnings artikel 3, at for at individuel støtte, der ydes inden for rammerne af støtteordninger, er fritaget for denne forpligtelse, skal støtten opfylde alle betingelserne i denne forordnings kapitel I samt de specifikke betingelser for de relevante støttekategorier i den nævnte forordnings kapitel III.

48 Hvad angår de betingelser, der er fastsat i kapitel I i forordning nr. 702/2014, fastsætter denne forordnings artikel 4 tærskler udtrykt i bruttosubventionsækvivalenter, hvorover denne forordning ikke finder anvendelse på individuel støtte, mens nævnte forordnings artikel 5 og 6 betinger anvendelsen af denne forordning af betingelserne om henholdsvis gennemsigtighed og støttens tilskyndelsesvirkning. Artikel 7 og 8 i forordning nr. 702/2014 vedrører henholdsvis støtteintensiteten og støtteberettigede omkostninger samt kumuleringsreglerne. Med hensyn til denne forordnings artikel 9 og 10 vedrørende henholdsvis offentliggørelse og information samt undgåelse af dobbelt offentliggørelse følger det af den nævnte forordnings artikel 51, stk. 1, at de betingelser, der er fastsat i de nævnte artikler 9 og 10, kun skal være opfyldt, når der er tale om en anden støtte end individuel støtte, der er ydet inden ikrafttrædelsen af samme forordning.

49 For så vidt angår de i kapitel III i forordning nr. 702/2014 fastsatte specifikke betingelser vedrører artikel 26 heri støtte til omkostningerne ved forebyggelse, bekæmpelse og udryddelse af dyresygdomme og støtte til kompensation for skader forårsaget af disse sygdomme.

50 Ifølge artikel 26, stk. 1, i forordning nr. 702/2014 er støtte ydet til små og mellemstore virksomheder, der er aktive inden for primær landbrugsproduktion, til dækning af omkostninger til forebyggelse og udryddelse navnlig af dyresygdomme og støtte ydet til disse producenter som kompensation for tab forårsaget navnlig af dyresygdomme fritaget for anmeldelsespligten i traktatens artikel 108, stk. 3, hvis den opfylder betingelserne i den nævnte artikel 26, stk. 2-13 og kapitel I i forordning nr. 702/2014. Blandt disse betingelser fastsætter samme artikel 26, stk. 6, andet afsnit, at en sådan støtte skal udbetales inden for en frist på fire år efter, at de omkostninger eller det tab, som dyresygdommen har forårsaget, opstod.

51 Hvad endelig angår det af Kommissionen i dens besvarelse af Domstolens spørgsmål rejste spørgsmål om, hvorvidt den af AU krævede godtgørelse i henhold til foranstaltningen af 2005 udgør de minimis-støtte som omhandlet i forordning nr. 1408/2013, der trådte i kraft den 1. januar 2014, bemærkes, at forordning nr. 1408/2013 i henhold til denne forordnings artikel 7, stk. 1, hvis ordlyd svarer til ordlyden af artikel 51, stk. 1, i forordning nr. 702/2014, finder anvendelse på individuel støtte, der ydes inden dens ikrafttrædelse, hvis støtten opfylder alle denne forordnings betingelser.

52 Desuden fremgår det af denne forordnings artikel 3, stk. 1, at støtteforanstaltninger, der opfylder alle betingelserne i den nævnte forordning, herunder den betingelse, der er fastsat i den samme forordnings artikel 3, stk. 2, hvortil generaladvokaten har henvist i punkt 85 i forslaget til afgørelse, hvorefter den samlede de minimis-støtte, som medlemsstaten har tildelt en enkelt virksomhed, ikke må overstige 15 000 EUR i en periode på tre regnskabsår, anses for ikke at opfylde alle kriterierne i artikel 107, stk. 1, TEUF og derfor er fritaget fra den generelle anmeldelsespligt i artikel 108, stk. 3, TEUF.

53 Det følger af samtlige ovenstående betragtninger, at artikel 108, stk. 3, TEUF skal fortolkes således, at en foranstaltning, der er indført af en medlemsstat, og som for en periode, der strækker sig over flere år, og som beløber sig til et beløb på 20 mio. EUR, har til formål at finansiere dels en godtgørelse til de opdrættere, der var tvunget til at slagte dyr, der var ramt af smitsomme sygdomme, dels betaling af honorarer til de praktiserende dyrlæger, der deltog i saneringsaktiviteterne, skal være underlagt den i denne bestemmelse fastsatte forudgående kontrolprocedure, når denne foranstaltning ikke er omfattet af en godkendelsesbeslutning fra Kommissionen, medmindre foranstaltningen opfylder de i forordning nr. 702/2014 eller de i forordning nr. 1408/2013 fastsatte betingelser.

Det første spørgsmål

54 I betragtning af besvarelsen af det andet spørgsmål er det ufornødent at besvare det første spørgsmål.

Sagsomkostninger

55 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, påhviler det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra de nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Fjerde Afdeling) for ret:

Artikel 108, stk. 3, TEUF skal fortolkes således, at en foranstaltning, der er indført af en medlemsstat, og som for en periode, der strækker sig over flere år, og som beløber sig til et beløb på 20 mio. EUR, har til formål at finansiere dels en godtgørelse til de opdrættere, der var

tvunget til at slagte dyr, der var ramt af smitsomme sygdomme, dels betaling af honorarer til de praktiserende dyrlæger, der deltog i saneringsaktiviteterne, skal være underlagt den i denne bestemmelse fastsatte forudgående kontrolprocedure, når denne foranstaltning ikke er omfattet af en godkendelsesbeslutning fra Europa-Kommissionen, medmindre foranstaltningen opfylder de i Kommissionens forordning (EU) nr. 702/2014 af 25. juni 2014 om forenelighed med det indre marked efter artikel 107 og 108 [TEUF] af visse kategorier af støtte i landbrugs- og skovbrugssektoren og i landdistrikter eller de i Kommissionens forordning (EU) nr. 1408/2013 af 18. december 2013 om anvendelse af artikel 107 og 108 [TEUF] på de minimis-støtte i landbrugssektoren fastsatte betingelser.

Underskrifter